

VASSBUKEN

1/2024

ÅRSMÖTES-
KALLELSE!

PUF
120 ÅR!

PORKALA UNGDOMSFÖRENING R.F.
JUBILEUMSNUMMER

Styrelsen

Ordförande:
Gun Weckman
tel: 050 487 2238
epost: gun.weckman@gmail.com

Viceordförande:
Anita Löfgren
tel: 050 562 5413
epost: anita.lofgren1@icloud.com

Sekreterare
Agneta Brenner
tel: 050 3571 418
epost: agneta.brenner@gmail.com

Kassör:
Susanna Holm
tel: 040 136 0965
epost: holm.sussi@gmail.com

Ledamot:
Magdalena Häggström
tel: 040 505 3762

Ledamot:
Annika Niemimaa
tel: 040 757 8169

Ledamot:
Erik Uddström
tel: 040 5868 645

Rigårdsnäs

(Tillfällig) intendent:
Patrick Eriksson
Tel: 0500 447 147
epost: patrick.eriksson@eriarc.fi

Adress:
Porkalavägen 1710
02480 Kyrklätt

Hemsida: www.porkalauf.fi

Bankkonto

Aktia IBAN FI84 4055 2040 0015 80
BIC HELSFIHH

Vassboken 1/2024

Utgivningsdatum: 2.5.2024
Ansvarig utgivare: Styrelsen
Layout, redaktion: Patrick Eriksson
Text, bilder (då inte annat nämns): Patrick Eriksson
Pärmbilden:
Deltagarna i äggjakten 30.4.2024 njuter av vårsolen på Rigårdsnäs.

Kära PUF medlemmar!

För ca ett år sedan då jag skrev en ledare till Vassboken nämnde jag att vi just gått med i NATO. Den här gången kan vi glädja oss åt att vi nu har en ny president, Alexander Stubb, som råkar ha koppling till Porkala genom sin sommarstuga. 😊

För en tid sedan satt jag i vårt fritidshus i Porkala och började skriva den här ledaren. Jag hade varit ute och krattat ihop kvistar och kottar. Mitt i allt hördes ett härligt trumpetande och en jättestor tranplog flög över huset. Den bestod av flera mindre sidoplogar och säkert minst 200 tranor. Det blåste en frisk sydväst så de fick ordentlig hjälp av vinden. Jag ropade högt VÄLKOMNA åt dem

och hjärtat fylldes av glädje över synen. Då kändes det härligt att våren var på kommande! Sedan blev det ju full vinter igen! Jag hoppas tranorna klarade sig i den plötsliga kylan och snön. Men nu kommer våren tillbaka!

Vår sommarsäsongs inleddes extra tidigt i år i strålende solsken med påskbrasa och äggjakt på påsklördagen. Det var första gången vi ordnade den här sortens evenemang och det lyckades ju över alla förväntningar! Idén kom från vår styrelsemedlem Magdalena Häggström som tillsammans med sin närfamilj också stod för hela arrangemanget. Tusen tack till dem!

I år har det gått 120 år sedan Porkala uf grundades och det kommer vi att uppmärksamma under sommaren. Sommarfesten lördagen 29 juni är samtidigt vår 120-års jubileumsfest. Vi kommer bl.a. att bjuda både på utdrag ur föreningens historik och på underhållande musikprogram, i år med evigt unga Säs & Kopp på scenen.

Förutom jubileumsfesten har vi i sommar igen en fin blandning av olika program, det blir bland annat två teaterföreställningar, sommarutfärd, kräftskiva, Porkalaväsens jubileumsfestival och Konsthappening. Läs mera om alla program här i vårt jubileumsnummer av Vassboken.

Litet sorgesamt är att vår härliga intendent sedan 30 år, Jyrki Tolvanen, nu har slutat som intendent och flyttat bort från Rigårdsnäs. Föreningen tackar Jyrki för alla dessa år och önskar lycka till i "pensionärlivet". Läs gärna intervjun med Jyrki här i tidningen.

Senare på våren skall vi ordna ett större talko. Paraddörren skall ännu målas och utedassens tak bytas ut till ett snyggt plåttak. Vi börjar också rusta upp husets fasad så småningom. Vi efterlyser fortfarande nya talkokrafter. Snälla du, kom med och prova hur det känns! Det är både roligt och lärorikt att delta.

Jag vill också igen påminna er om att vårt kära "hem" Rigårdsnäs är ett fint ställe som lämpar sig väl för olika tillställningar. Skicka gärna in idéer om sådant som intresserar unga och barn, t.ex. kurser eller tävlingar av något slag! Kanske vi t.ex. kunde ha improviserade fotosträningar på gräsmattan juli? Mitt barnbarn Roy 7 år är superivrig på fotboll!

Föreningens årsmöte hålls lördagen den 25.5.2024 kl 12.00 på Rigårdsnäs. Hör av dig till mig ifall du är intresserad att komma med i styrelsen!

Med önskan om en Underbar Vår och Sommar till er alla,
er ordförande

Gun

Stor uppslutning på äggjakten

Sommarsäsongen öppnades tidigt i år. Redan på påsklördagen samlades unga och gamla Porkalabor till äggjakt, en helt ny programpunkt på Rigårdsnäs. Det blev ett roligt jippo med mycket folk i farten!

Det var "Häggströms flickorna" Magdalena och Charlotta som tillsammans med sina familjer stod för hela arrangemanget. Magdalena hade hittat på den utmärkta idén.

Solen sken från klarblå himmel och nästan ett hundratal Porkalabor i alla olika åldrar samlades på Rigårdsnäs för att "jaga" påskägg. Barnen stegade omkring och en stor brasa värmdes i kapp med solen. Från ett partytält fick man köpa grillad korv, saft, kaffe, smörgås, bakverk, vackert färgade påskägg (rena konstverken, färgade med hjälp av gamla silkeskravatter!) och lotteri m.m.

Barnen letade efter påskägg inne på danslavan som ännu var intäckt för vintern. Det blev spännande, man kröp in i dunklet genom en liten öppning i presenningarna, där spelade musik och så hittade man påskägg i en korg. Det var roligt och OBS! endast ett påskägg per barn!

Man kunde se att alla trivdes, sådana här tillfällen behövs. Unga och gamla Porkalabor träffas igen efter en lång vinter och Rigårdsnäs lever upp igen. Tänk vad en enda medlem kan få till stånd när hon riktigt vill. Det var många som redan frågade om det blir äggjakt också i fortsättningen. Det får vi ju hoppas!

Lite tur med vädret hade vi ju också. Nästa dag blev det snöstorm...

Bilderna:

Överst: Arrangörerna och deras duktiga hjälpare, från vänster Alex Tronti, Magdalena Häggström, Rebecca Pitkänen, Jasmine Abbas och Charlotta Häggström.

Ovan till vänster: "Jag har då aldrig tidigare vunnit huvudvinsten!" utbrast Agneta Eriksson och for i väg med den ena lotterivinsten. Alexandra Laitinen vann den andra vinsten.

Till höger: Glada barn i äggjaktsvimlet. Foto: Magdalena Häggström, Gun Weckman

Nere till vänster: Påskbrasan värmdes.

Nere till höger: Ika Kuusakoskis fina foto på de vackert målade prydnadsäggen som genast gick åt. Nästan Fabergé!

Kort historik 1904 - 2024

Porkala uf har en lång och traditionsrik historia bakom sig. Föreningens första årtionden inföll under turbulenta tider med upp- och nedgångar, ekonomiska kriser och också två världskrig. Vassboken presenterar här en kortfattad historik över de första 120 åren. Den är ett plock från texter från tidigare publicerade texter och från den första boken "Porkala - byn vid havet".

DET BÖRJADE MED FOLKBILDNING

Porkala ungdomsförening r.f. bildades i februari 1904 som resultat av en folkhögskolekurs som hade hållits i Porkala by av studenter från Nylands nation. Kursema var ett led i strävandena att väcka folkets nationalkänsla och öka bildningsnivån för att motverka de starka förryskningssträvandena i det dåtida autonomiskt styrda storfurstendömet.

Eftersom de ryska myndigheterna då inte godkände nya föreningar inleddes verksamheten den 28 februari som en underavdelning till Wasa Ungdomsförening. Enligt föreningens bevarade protokolls-bok valdes studenten Arvid Malm till föreningens första ordförande, till viceordförande herr Sundqvist, till kassör herr W. Strömsten och till sekreterare Sigrid Bäckström. Övriga styrelsemedlemmar blev Emil Sundqvist, Leonard Engberg, Walfrid Strömsten, Fredrik Bäckström, studerande Klingstedt, fru Kallström, fru Hagström, fröken Henriksson, Berta Amnorin och Sigrid Bäckström.

VERKSAMETEN INLEDS

I början av verksamheten hölls möten och fester; soaré på annandag jul, Runebergsfest, Svenska dagen fest, sommarfest och också utfärder under sommaren samt olika former av samarbete med andra föreningar i byn. Programmet på månads-mötena bestod av föredrag, diskussioner, sång, recitation, uppläsning av texter och ibland ett teaterstycke eller en tablå. Under månadsmötena förde man också protokoll och beslöt om föreningens angelägenheter.

EGET FÖRENINGSHUS

Under de första åren höll föreningen sina sammankomster på folkskolan som hade byggts 1897. Redan 1905 väcktes tanken på ett eget föreningshus och man började samla in medel för att verkställa planen. Richard Kallström på Sunds gård skänkte fastigheten Rigårdsnäs till föreningen. Tomten var centralt belägen i förhållande till Porkala by.

Huset ritades enligt modeller från Karis och Pojo. Det beslöts att "Lokalen skall inrymma en större sal med scen, jämte kök och tambur och bli med två utgångar." Man tillsatte en byggnadskommitté, som fick full frihet att ensam besluta om byggandet. Kostnadskalkylen uppgick till 3 000 mark.

Byggandet inleddes i september 1906. Det nya föreningshuset Rigårdsnäs stod färdigt och invigdes 26 december 1908. Vid invigningen uppläste föreningens hedersmedlem Arvid Mörne en dikt som han tillägnat föreningen.

Rigårdsnäs blev snabbt den centrala samlingspunkten i Porkala by. Bland annat överflyttades lånebiblioteket från skolan till Rigårdsnäs år 1911. Samma år beslöt man också att brädfodra huset, vilket dock uppsköts till 1918 då föreningen erhöll en donation. Nu gjordes kompletterande arbeten och man ansåg att huset nu var fullständigt färdigt. År 1921 gjordes ännu ett större ingrepp genom att man då inredde en vindslokal som skulle tjäna som vaktmästarbostad.

TIDNINGEN HVASSBUKEN

Den 20 januari 1907 började man ge ut en medlemstidning som "skulle innehålla gamla sägner och folkvisor som fortfarande var i omlopp på orten". Den nya medlemstidningen fick heta Hvassboken efter den i Porkala omtyckta fisken.

PORKALA EVAKUERADES

I höst har det gått 80 år sedan krigsslutet i september 1944. Enligt vapenstilleståndsavtalet måste hela Porkala samt största delarna av Kyrklätt och Degerby arrenderas till Sovjetunionen som militärbas på 50 år. Porkalaborna var tvungna att lämna sina hem och ägor med mycket kort varsel. På bara tio dagar lyckades man ändå evakuera hela området. De allra äldsta minns ännu evakueringen. Porkala uf var också tvungen att lämna sitt kära föreningshus. Det ledde till att föreningsverksamheten låg nere under en lång tid.

PARENTESEN SLUT!

Enligt vapenstilleståndsavtalet 19.9.1944 skulle alltså arrendetiden för militärbasen räkna femtio år. Men på grund av den vapenteknologiska utvecklingen och den avspänning som rådde mellan stormakterna i medlet av 1950-talet återlämnades Porkalaområdet redan i januari 1956. Verksamheten inom föreningen återupptogs 1959 och man skred till åtgärder för att iståndsätta Rigårdsnäs.

Till alla lycka hörde Rigårdsnäs till de få byggnader som stod kvar efter parentesens. Huset hade av ryssarna använts bl.a. som biograf. Ett maskinrum hade uppförts utanför gaveln bakom tamburen. Huset hade också fungerat som bostäder och ett flertal spisar och skorstenar hade byggts genom taket. Allt var i eländigt skick men stommen och huset stod kvar.

RIGÅRDSNÄS RENOVERADES

En byggnadskommitté tillsattes 1959 för att leda renoveringsarbetet. Runar Sonntag ledde arbetet. Det inflöt en hel del donationer till föreningen, bland annat virke till en ny danslave och uthus samt lösöre och direkta penningmedel. Det första som gjordes för att iståndsätta byggnaden var att riva bort de spisar som hade tillkommit och att måla över alla "ryssblå" partier.

Samma sommar byggdes en ny danslave och under de följande åren renoverades föreningshuset. Vissa arbeten var man tvungen att göra mer eller mindre ytligt p.g.a. brist på ekonomi och resurser, men huset räddades och det var det viktigaste.

Yttertaget belades med minerit och en ny yttertrappa byggdes. Inomhus inreddes köket och tamburen och festsalen målades. Elektricitet installerades 1961 och samtidigt iståndsattes scenen. Fasaden målades 1963 och med det avslutades renoveringen. Arbetet finansierades med ett återuppbyggnadslån som beviljades 1961. Alla medel som flöt in genom sommarfesterna och donationer var också av stor betydelse.

1960-TALET

Parentesen förde med sig en omvälvande demografisk förändring i hela Porkala. Största delen av den tidigare fast bosatta befolkningen återvände, men inte mera för att bo året om. Byggnaderna hade till största del raserats och vid uppbyggandet flyttade tyngdpunkten i boendet mot fritidsboende och sommarvillor.

TYNANDE TILLVARO

Som en följd av förändringarna i Porkala-bygden koncentrerades föreningens verksamhet under 1960-talet i huvudsak till sommarmånaderna då Porkala levde upp för semestertiderna. Den aktiva men lilla gruppen som ställde upp och hjälpte till vid de olika evenemangen hade inte möjlighet att jobba aktivt med föreningen under andra årstider.

Under 1960-talet förändrades ungdomskulturen dramatiskt. Popmusiken och ungdomsmodet slog igenom i samhället. I takt med förändringarna blev föreningslivet lidande och ungdomen hittade egna intressen på annat håll. Hela ungdomsrörelsen gick mot en kris på 1970-talet.

Också i Porkala ledde det till att intresset för ungdomsföreningen svalnade. Från och med 1971 låg verksamheten nere under många år. Nu kom en ny svacka i föreningens verksamhet. Rigårdsnäs hyrdes ut till olika fester, bl.a. Sjömansmissionen, frivilliga brandkåren och Kyrklätts Idrott r.f.. Till all lycka hölls föreningen igång "på pappret", främst genom Oskar Lundberg som i många år värnade om Rigårdsnäs medan han väntade på bättre tider. "Vi måste försöka hålla föreningen vid liv. Plötsligt kan det komma nån som har gnistan att försöka få igång någonting och verksamheten flammar upp igen", sade Oskar i en intervju till tidningen Västra Nyland 20.2.1981.

NYSTART

Och de bättre tiderna kom. Carita Nylund som i många år hade åkt förbi ett tyst och tomt Rigårdsnäs tog 1986 initiativ till att starta föreningen med nya krafter. Nu väcktes ungdomsföreningen till liv igen av ortsbor och sommargäster som tyckte att det var viktigt att ha en samlingsplats i Porkala. En aktiv verksamhet tog vid. Husets köksavdelning renoverades och den nuvarande åttkantiga danspaviljongen byggdes år 1988 enligt arkitekt Patrick Erikssons ritningar.

Danspaviljongen invigdes under en stor sommarfest den 11 juni 1988. Sångerskan och TV-journalisten Anki Lindquist engagerades och hon tonsatte dikten "Rigårdsnäs", skriven av hennes mor Marita enkom för detta tillfälle. Festen televiserades på Ankis försorg och programmet finns fortfarande bevarat i våra arkiv.

Nya traditioner började nu också uppstå. Sommarfesten och båtutfärderna till någon av holmarna i Porkala skärgård var

fortfarande de centrala evenemangen och talkoverksamheten var aktiv. Den övre våningen på Rigårdsnäs var fortsättningsvis uthyrd och huset levde upp igen.

Danslavan gav möjlighet till större fester och evenemang och många olika kultur-evenemang arrangerades. Också gästprogram uppfördes både i festsalen och på danslavan. Särskilt kan här nämnas Porkalavisan som inleddes 1989 och länge ordnades varje sommar. Många kända - och också okända - vissångare har under åren stått på Porkalavisans scen.

Föreningshuset fick nytt plåttak 2002 som målades ett par år senare. Intresset för föreningen fortsatte att öka. Medlemsantalet som vid nystarten 1986 hade varit 68 var snart uppe i nuvarande över 350.

MINNESGRUPPEN

Sommaren 1997 ordnade Porkala uf två sammankomster som kallades Minnenas kväll. Sammankomsterna var välbesökta och resulterade i att en arbetsgrupp, Minnesgruppen, bildades för att insamla och dokumentera minnen och material med anknytning till Porkalanejden.

Minnesgruppen bestod av Thorvald Backman, Stina Bäckström och Caj Grönholm. Gruppen gjorde ett stor arbete för att bevara traktens historia. Den intervjuade ett hundratal personer, samlade in över 1 000 fotografier och arrangerade fotoställningar samt berättade om platsemas historia vid Porkala ufs utfärder. Minnesgruppen gav också ut medlemstidningen Vassboken i några år. Gruppens verksamhet kulminerade i utgivningen av de två böckerna "Porkala - byn vid havet" (2004) och "Porkala - bygd i förvandling" (2008).

FESTSALENS RENOVERING

Åren hade ändå inte farit varsamt fram med Rigårdsnäs och det blev aktuellt att renovera festsalen. När arbetet skulle sättas igång på hösten 2007 visade det sig att hela byggnaden var i mycket sämre skick än man trott. Gamla skador från den ryska parentesens hade under årtionden förvärrats och både ytterväggarna och mellanbjälklaget var illa angripna av röta.

Det hela blev riktigt dramatiskt då man märkte att mellanbjälklagets balkar satt löst på grund av röta och det fanns risk för att hela övre bjälklaget skulle rasa. Huset kunde då ha fallit helt ihop. Genom snabba åtgärder kunde festsalens väggar under några intensiva dagar bindas ihop

med stålvaror och huset var räddat. Därefter byttes alla balkarna ut mot nya limträbalkar som också stadgar upp väggarna. Alla de ruttna stockarna i ytterväggarna byttes under två vintrar ut mot nytt, friskt virke. Det krävande jobbet gjordes av föreningens skickliga träbyggnadsexperter Erik och Elmer Eklund.

Restaureringen växte till ett enormt projekt. Föreningen ordnade talkotillfällen och renoveringskurser i många år och många aktiva medlemmar ställde upp i arbetet. Det visade sig att också golvkonstruktionerna var i så dåligt skick att hela bjälklaget byttes ut ända till marken. I något skede beräknades att medlemmarna hade använt över 4000 talkotimmar på det massiva byggprojektet! Sedan tappade vi räkningen ...

Renoveringsprojektet pågick i åtta år. Till slut kunde festsalen, tamburen och köket tas i bruk 2014. Salen hade nu utvidgats ända till norra gaveln.

Det enorma arbetet hade aldrig kunnat utföras om inte olika stiftelser och fonder hade ställt sig välvilligt till att stöda föreningen. Föreningen erhöll också statsstöd för renoveringen.

BRYGGAN OCH ANDRA REPARATIONER

Rigårdsnäs är den enda ungdomsföreningen i Kyrklätt med egen strand och brygga. Vår imponerande 57 meter långa brygga hade under åren slitits slut. 2016 tog det gamla talkogänget itu med att förnya bryggan och tre år senare kunde en ny, bred och stabil brygga invigas.

På senare år har festsalen försetts med luftvärmepump och borrbrunnen förnyats, utedasset har förnyats och en rullstolsramp byggts från vägen upp till huvudingången på gårdssidan. I fjol förnyades ännu huvudtrappan samt ytterdörren mot vägen. Inkommande vår och sommar skall nya arbeten göras. Jobbet tar ju inte slut!

En stor mängd traditioner, historia och minnen vilar i Rigårdsnäs stabila stockväggar. Under 120 år har många medlemmar slösat energi, blod, svett och tårar för att upprätthålla vår kära förening. Vi hoppas att kommande generationer mer att uppskatta och framför allt sätta det arbete som vi har påbörjat

Vi ses på Rigårdsnäs!

Patrick Eriksson

JUBILEUMS- och SOMMARFEST!

VI FIRAR VÅRT 120-ÅRSJUBILEUM I SAMBAND MED SOMMARFESTEN

lördagen den 29 juni
kl. 14.00 - 16.00 på Rigårdsnäs

SÅS & KOPP

OCH MYCKET ANNAT ROLIGT!

De härliga barnmusikpionjärerna Pasi "Sås" Hiihtola och Peik "Kopp" Stenberg har redan länge glatt många ålderskullar av barn. Tänk, de började med Radio Fnatt år 1989 och såskopparna jubilerar nu sina 35 år som de härliga artister de ju är.

Sås & Kopp har uppträtt många gånger på våra sommarfester och till alla barns - och föräldrarnas - glädje kommer de nu igen!

Också de vuxna får ju Fnatt redan till de första takterna av Traktor Alban...

Under festen kommer vi också att uppmärksamma föreningens 120-årsjubileum och berätta om föreningens historia.

Som vanligt blir det kaffeservering med sött och salt, lotteri och mycket annat roligt!

Stövelkastning och andra tävlingar för barnen!

Inträde 10 euro/vuxen, 5 euro för barn från 5-15 år.

Biljetter kan köpas vid ingången.

TEATER RAMPFEBER ÅTER PÅ RIGÅRDSNÄS lördagen den 13 juli kl. 15.00

Skilsmässofesten är skriven och regisserad av Marc Svahnström. Pjäsen är en skröna om två damer i sina bästa år som tar för sej av det goda i livet och inte tvekar att möta utmaningar med gott humör. Om något otrevligt händer, som att någon av dom hittar ett par okända underbyxor i hemmet, så låter de inte sej nedslås - nej då - de tar genast tag i problemet och gör det bästa av situationen. Vilket oftast är en FEST! Denna gång en skilsmässofest.

Biljetter à 20 euro / person
(inkluderar kaffeservering)
kan köpas vid ingången eller som
förköp via Rampfebers hemsida:

<https://fienta.com/sv/skilsmassofesten>

Sommarutfärd till Stora Träskö

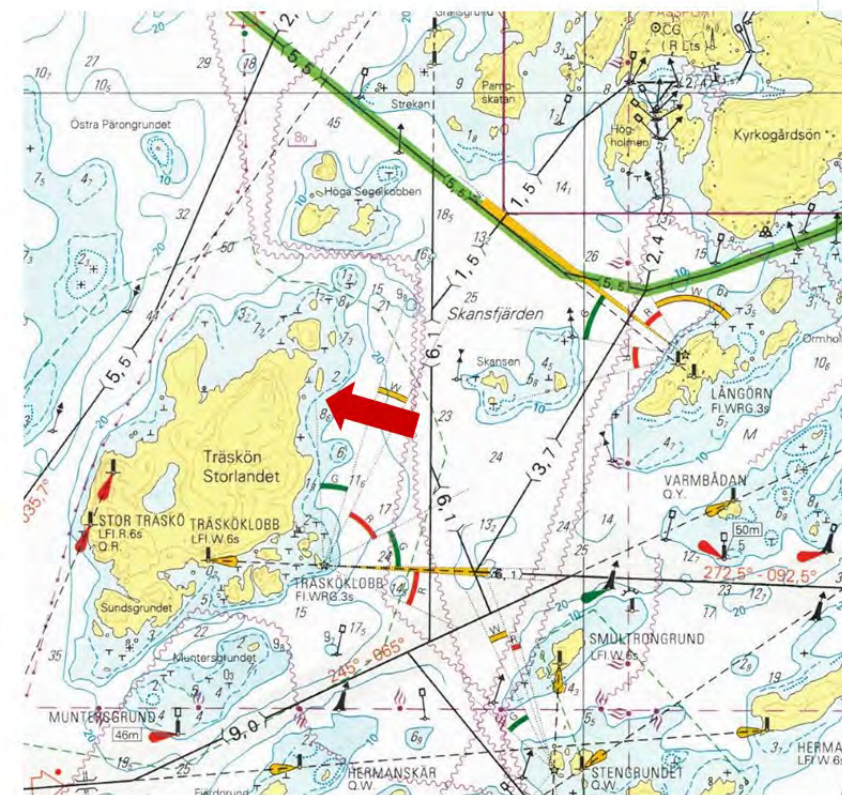
onsdagen den 17 juli kl. 13.00

I sommar åker vi - med egna båtar - till Stora Träskö, den mytomspunna ön med egen insjö och många spännande platser.

Vi träffas på östra sidan av öns norra ända. Om det blåser hård östlig vind, kör runt holmen och ta i land på andra sidan nära sundet till den lilla norra delen. Håll utkik, det är stenigt och långgrunt!

Visste du förresten att Stora Träskön var Finlands allra första nationalpark eller "naturpark" som det då hette. Det var faktiskt Porkkala Ungdomsförening r.f. som tog initiativet till naturparken år 1938. Holmens status som naturpark avskaffades 1957 då holmens miljö visade sig vara totalt förstörd av de tidigare "hyresgästerna".

Picknick-korgarna med som vanligt!
Ta med hela familjen, vänner och bekanta och det goda utfärdshumöret också!

FAVORIT I REPRIS...

Medlemsfesten är kräftskiva igen!

Rigårdsnäs,
onsdagen den 24 juli kl. 18.00

Det blev så roligt ifjol så vi tar det i repris i år!
Vi dukar igen upp till kräftskiva där alla medlemmar
– och gärna med gäster – är välkomna.

Anmälningar till kräftskivan tas emot av sekreteraren
Agneta Brenner, tel: 050 3571 418 eller per e-post till
adressen: agneta.brenner@gmail.com.

Vi beställer igen kräftorna koordinerat och tar betalt på
förhand enligt dagens pris. Meddela därför antalet kräftor
(normal storlek) för dig och ditt sällskap.

Egna drycker medtages.

KLOCKRIKE-
TEATERN

BELLMAN - ÄR JAG FÖDD SÅ VILL JAG LEFVA!

Rigårdsnäs, måndagen
den 29 juli kl. 19.00

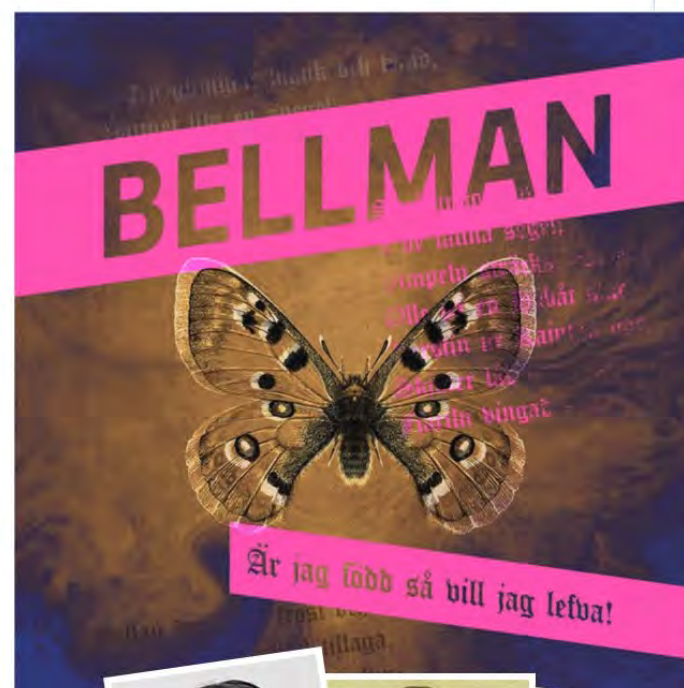
Skärgårdsteatern samarbetar i år med Klockrike-
teatern och bjuder publiken på en underhållande
resa till Bellmans värld genom hans mustiga musik
och spännande språk. Genom den urkraft som finns
i hans poesi får vi en inblick i Bellmans tid, som trots
allt är överraskande lik vår egen.

BELLMAN – Är jag född så vill jag lefva! förenar Bellmans
mest kända verk med mindre bekanta partier till en helhet.
Carl Alm regisserar, Christoffer Mellgren och arbetsgruppen
står för dramaturgin. Liisa Pesonen skapar scenografi och
kostym. Oscar Fagerudd står för musikalisk dramaturgi och
ljud. På scenen ser vi Mathilda Kruse, Matteus Blad och Josefine Koskinen.

Vi bjuder på en hyllning till den nordiska sommaren – och till Lifvet!

Biljetter à 25 euro biljetter/person, pensionärer à 21 euro/person,
studerande, arbetslös, barnbiljett (15 år och yngre) à 15 euro/person

<https://klockrike.fi/sv/produktioner/bellman/>

PORKALA- VISANS JUBILEUMS- FESTIVAL

PORKALA UF 120 ÅR

RIGÅRDSNÄS
PORKALAVÄGEN 1710
KYRKSLÄTT

LÖRDAGEN
DEN 10 AUGUSTI 2024
KL. 14 - 18

visum

till en musikalisk vandring i Visans gränsmarker från vinter till vinter

MUSIK & MONOLOGER
Magnus Mao Lindholm

SÅNGTEXTER Olle Adolphson, Bertolt Brecht, Olof von Dalin, Nils Ferlin, Jarl Hemmer, Alf Henrikson, Lars Huldén, Mao Lindholm, Zacharias Topelius, Benedict Zilliacus, Cornelis Vreeswijk, Jacques Werup, Anders Österling

SOLISTER
Marika Westerling
Matteus Blad
PIANO&ARR.
Martin Segerstråle
MUSIKER
Jonathan Bäckström, bas

VISUM TILL VISANS GRÄNSMARKER

MAGNUS "MAO" LINDHOLMS VISUM är en ny konsert med tonsättningar av både egna texter och av kända diktare som Alf Henrikson, Olle Adolphson med flera. MATTEUS BLAD och MARIKA WESTERLING sjunger, MARTIN SEGERSTRÅLE ackompanjerar på piano och JONATHAN BÄCKSTRÖM på bas.

Magnus "Mao" Lindholm är skriftställare, bildskapare och melodimakare och är bosatt i Helsingfors. Mao har ett förflutet som kulturarbetare och kulturredaktör i Svenskfinland. Han har skrivit ett tiotal böcker. Martin Segerstråle hör till våra kändaste musiker, har är kapellmästare, pianist och kompositör. Premiär för VISUM i Porkala.

TIDENS BRUS FRÅN DE SJU HAVEN

Den här åländska sånggruppen heter TIDENS BRUS och består av MARIANNE HÄGGBLOM, KIM HANSSON, KJELL FRISK och CATHERINE FRISK GRÖNBERG. De har uppträtt bland annat i Irland, England, Holland och Sverige och nu får vi dem äntligen till Porkala.

Gruppen placerar gamla visor i ett nutida musikaliskt sammanhang utan att frånga den folkliga visstraditionen. "Vi har ett särskilt intresse för äldre visor som sjungits ombord på segelfartygen. De här visorna fungerar som "tidsmaskiner" och ger en unik inblick i livet ombord och i de strömningar som rörde sig i dåtidens värld. Vi menar att bra visor består!" Det berättar Kim Hansson från Tidens Brus.

PÄR SÖRMAN OCH ARGBIGGORNA

PÄR SÖRMAN har inte gästat oss i Porkala på väldigt länge, äntligen får vi hälsa den mångsidiga svenska artisten välkommen igen. Pär är skådespelare och sångare, en av vår tids främsta tolkare av den litterära visan. Han har erhållit bl.a. Nils Ferlin-Sällskapets Trubadurpris 2002 och Dan Andersson priset år 2003.

ARGBIGGORNA är en östnyländsk sånggrupp som blev känd på 1980- och 90-talen för sina mustiga och dialektala tolkningar av allt från visor till schlagers. Efter ett längre uppehåll återvänder Argbiggorna nu som duo med Monica Andersson och Ann-Maj Malmström. Det blir en efterlängtat "comeback" för "biggorna" - välkomna tillbaka till Porkala!

HENRIK HULDÉN OCH POETIC LIGHT ORCHESTRA

HENRIK HULDÉN är en av våra mest kända och omtyckta visartister. Han är publicist, visartist och verspoet, bekant också för sina dagboksverser i Hbl under signaturen Gromit. Henrik har givit ut ett flertal skivor, översätter flitigt, och står t.ex. bakom visorna "Sommar i stan" och "Är det inte kärlek". Henrik har erhållit Barbara Helsingiuspriset och fick i år Alf Henrikson-priset i Sverige.

Henriks POETIC LIGHT ORCHESTRA gästade Porkala senast år 2022 och det blir ett kärt återseende. I bandet ingår olika musiker beroende på tid och plats; till Rigårdsnäs får Henrik sällskap av gitarristen KJELL WESTÖ, pianisten JANNE MANSIKKA och GUIDO JÄGER på bas.

PORKALA UNGDOMSFÖRENING r.f.

PORKALA UF, grundad 1904, är den enda samlande svenskspråkiga föreningen i Porkala, med en lång och traditionsrik historia bakom sig. Vi har ca 350 medlemmar och fungerar numera också som en viktig kulturproducent med konserter, teaterföreställningar och andra konstevenemang under sommarhalvåret.

PORKALAVISAN

PORKALAVISAN firar sina 35 år som kulturevenemang samtidigt med föreningens 120-årsjubileum. Konsertserien inleddes 1989 och ordnades till en början årligen; under början av 2000-talet med oregelbundna mellanrum, under de senaste åren har den igen ordnats årligen.

PORKALAVISAN har samlat - och samlar fortfarande - en talrik publik och också artister från när och fjärran. Många artister och visgrupper har stått på vår hemtrevliga och litet trånga scen under åren, från tidigare vissångare som t.ex. Thorstein Bergman och vår egen Anki Lindquist till nutida viskonstnärer som Frida Andersson. Och många, många fler.

PORKALAVISAN firar i år med en jubileumsfestival som består av fyra separata konserter. Vi välkomnar publiken och alla artisterna som kliver upp på scenen under hela jubileumseftermiddagen!

VÄLKOMMEN TILL PORKALA!

BILJETTER, ÖVRIG INFORMATION:

Inträdesavgift till hela festivalen är **35 euro** / person.

Förköp av biljetter från **Kyrklätt Luckan** i Köpcentrumet Kirsikka, adress: Saloviusvägen 3, 02400 Kyrklätt. Telefon: 09 296 3830
Biljetter säljs också på platsen.

Tilläggsuppgifter fås av **Patrick Eriksson**, telefon 0500 447 147 eller e-post: patrick.eriksson@eriarc.fi.

Föreningen tackar följande organisationer för understöd:

- Svenska kulturfonden
- Kyrklätts kommun
- Sparbanksstiftelsen i Kyrklätt

Arrangör: Porkala Ungdomsförening r.f.

Rätt till ändringar förbehålles.

KONSTHAPPENING

KONSTNÄRERNA ERIK UDDSTRÖM OCH PENTTI AALTONEN bjuder igen upp till KONSTHAPPENING

på Rigårdsnäs
fredag-söndag 23-25 augusti.

Också i år ordnar konstnärerna Erik Uddström och Pentti Aaltonen sin traditionella och sympatiska Konsthappening, med utställning av fotografier, konstverk, tavlor, glaskonst och mycket annat.

Lördag 24.8 kl. 15.00 musikslag med **PATRICK ERIKSSON**.
Söndag 25.8 kl. 15.00 musikslag med **PENTTI HILDÉN**.

Fritt inträde, välkomna!

Två exempel på Eriks unika fotokonst:
- ovan *Herkules*
- nedan *Kvällens sista dyning*

Erik Uddström och Pentti Aaltonen

Pentti Hildén underhåller på söndagen den 25.8 kl. 15.00

Pata Eriksson sjunger på lördagen den 24.8 kl. 15.00

Två av Pentti Aaltonens finurliga fisktavlor:
- t.v. *Gyotaku* ("fisktryck" gjord med fisk mot tyg)
- nedan *"Piilopaikka"* (Gömsället), målning

Stina Bäckströms artikel om hertigarna på Söderskär

Stina var medlem i minnesgruppen som på 1990-talet samlade in information om Porkala och människorna där. Stina gjorde ett stort arbete för föreningens två böcker som minnesgruppen gav ut om Porkala. Hon var också en omtyckt journalist och radioröst. Stina gick bort för tre år sedan den 30 april 2021. Hennes artikel om Söderskär ingick i Vassboken för länge sedan, här kommer den nu i repris.

År 1891 slog sig några glada helsingfors-herrar ihop och arrenderade Söderskären, för att där idka skärgårdsliv och finna inspiration för sin konstnärliga verksamhet. Mest känd är Robban Stigell, som just blivit klar med sitt stora verk De skeppsbrutna, statyn uppe på Observatoriebergen, men vi finner bland andra också Hans Höghet Ville av Engelskobb, greve till Skitkobb (V. Lybeck) och Hans Höghet Felix av ett Trut- och tvenne Långgrund (Felix Brenner)! En ofta sedd gäst var Robert Kajanus.

"I skymningen kommo vi med ångbåten till Svartö sund, ej långt från Porkala fyr några mil västerut från Helsingfors. På en inbjudande vissling från ångpipan närmade sig ett par roddbåtar, framdrivna av den ärliga fiskaren Söderling och hans duktiga maka".

Den ärliga fiskaren bör ha varit Thelma Kinnanens farfar, för Thelmas far, född 1884, kom ihåg hur han som ung pojke kockade för hertigarna och stekte plättar på ett tjog mås- och ejderägg. Söderskären hörde till Källvik gård, som ägdes av Herman Saurén.

"På Mellanlandet, i ett gynnsamt mot vindarna skyddat läge, uppfördes Slottet, med viloplats för fyra, om de också, liksom regeringsledamöterna i republiken

Andorra, fingo ligga två i var säng. De hade tre diminutiva fönster, detta slott, var fyra à fem meter långt och bestod av ett enda rum, enkelt men gemytligt möblerat med en stor, väggfast säng i två våningar, en dito bänk, hyllor, någon stol och inte att förglömma en spisel med huv. Kring väggarna smärre husgeråd, några idylliska bilder. Högt var det också i taket. Vilken lång karl som helst kunde stå rak där inne. Jag är säker på att många germanfurste vid tiden för folkvandringarna icke haft ett präktigare palats.

Men Stigell, en ärelysten och praktlysten man beslöt ensam för sig att resa en byggnad som i dimensioner och glans skulle överträffa den gamla. På vintern 1893 begav han sig dit ut, åtföljd av en timmerman och medförande drygt material. Det högs, spjälkades och hamrades bland snö och frost. Och när vintervindarna begynte spela friskt men litet milt, och isarna brustit och rämnat, satt han på den nya förstugukvisten i stolt sinne och kunde med ett lysande uttryck i sitt väderbitna humoristiskt modulerade anlete säga åt sig själv; allt detta haver du gjort."

Och, tillägger signaturen Spada, alias Joh. Janzon, som i Hufvudstadsbladet 16.9.1897 gav den här medryckande skildringen av hertigarnas Söderskär, – verandan var väl ägnad att groggas på! Groggandet torde för övrigt ha spelat en viktig för hertigarna, för vi får också veta att "den förmästa bordsprydnaden utgjordes av en femton tum hög och sju tum bred rektangulär brännvinsflaska, väl på sin plats i detta av vindar spolade rike, där man ofta under lång tid är så gott som avspärrad från den övriga världen.

Grunden till det nya huset som stod kvar ända till parentesens finns fortfarande kvar att beskåda på Mellanlandet. Efter hertigarnas avfärd arrenderades fiskevattnen runt Söderskär av familjerna Rosenvall, Rönholm och Söderling, som nu alltså fick övernatta i de forna hertigarnas högsängar sedan man om kvällarna lagt ut strömmingsskötur. Thelma var med redan som liten flicka, och sedan hennes mamma dog 1934 fick hon som elvaåring axla husmors ansvar vid sidan om fiske. Torsk kom på långrev, och medan man väntade på att det skulle nappa gick man iland på Söderskär och drack kaffe. Speciellt minns Thelma en stor och vackert vuxen rön – här dess historia.

"Men hertigens största stolthet är måhända den rön som dit planterad för

några år sedan, nu prunkar med sina bjärta klasar tätt invid verandan och växt flera alnar i höjden. Som vis-à-vis har han en "reine-des-prés" med ljusa små blom-mor invävda i sin blekgröna styvkjol. Det är ett vackert par, och då natten är som mörkast och vi andra sova händer det nog, tänker jag, att rönnen tar mod till sig och gör menuettbugningar mot den väna ängsdrottningen, som svarar med att graciöst vrida på sin klänning, medan vinden spelar upp en gammal dans. Något som icke alls berör morötterna, lökarna och rädisorna på deras myllade bänk och ett litet stycke ifrån; prosaiska varelser som blott tänka på att ätas upp."

Sommaren 1903 blev den sista på Söderskär, för Stigell tröttnade på att vid varje vindändring flytta sin kutter Berenice i lä för land – "hamnen" tillät på sin höjd en skötbåt att ta sig in. I stället inköptes Gåsö i Ingå, men där fick han inte många somrar för i december 1907 avled Stigell.

Under hertigarnas tid firades många glada fester på Söderskär, och man hade det intrycket att naturen alltid visade sig från sin bästa sida. Men havet kan också visa en grym sida och just här på Söderskär har en av Porkalas största tragedier ägt rum. I slutet av september 1915 var familjen Rönholm ute på Söderskär för att lägga ut skötar. På natten började det blåsa upp och när det ljusnade rodde Karl August Rönholm med sin 15-åriga son Karl Hugo ut för att försöka bärga bragderna. Anna Rönholm stod på berget och såg hur en störtvåg slog över båten, där hennes man och son omkom. Först när stormen bedarrade några dagar senare lyckades hon ro till fastlandet. De yngsta barnen var då två och fyra år gamla.

Stina Bäckström

Skriftliga källor; Finländska gestalter/Robert Stigell. Jan Stigell 1977

Thorvald Backman, en av stöttepelarna i den gamla minnesgruppen, avled stilla i sitt hem i Köklax den 19 december 2023. Tillsammans med minnesgruppen intervjuade Thorvald många gamla Porkalabor och utförde sedan ett massivt arbete med att själv skriva ut texterna från intervjuerna. Han samlade också in över 900 fotografier och på baksidan av varje foto finns hans noggrant handskrivna anteckningar med fakta om var bilden var tagen och vem/vilka som fanns på bilden. Thorvald gjorde också en stor insats för föreningens andra bok "Porkala - bygd i förvandling". Vassboken presenterar här en text som Thorvalds dotter Ulrika Wärnå (f. Backman) skrev om sin far.

Thorvald och Porkala

Thorvalds intresse för Porkala började redan i unga år. Hans pappa Birger var under kriget stationerad på Makilo. Thorvald växte upp och levde hela sitt liv i Köklax. Under parentesens var det i Köklax som luckorna sattes för tågfönstren när man skulle åka tåg genom Porkalaområdet. Så han var hela tiden medveten om Porkala området och nyfiken på vad som hände där. Vi har fortfarande kvar nummerskylten som man hade på båten för att få röra sig med båt på Esboviken. När Porkalaområdet kom tillbaka var Thorvald en av de första civila som tog sig dit för att titta och fota hur det såg ut. Han hade ju ingen personlig anknytning till Porkalaområdet så han borde inte ha fått fara in dit i ett så tidigt skede men han lånade en kompis id-handlingar och därmed kunde han besöka området. Han har bl.a. berättat och visat fotografier hur han var ute till Makilo och där var det ännu mat i kastrullerna.

När han började sin militärtjänstgöring i Dragsvik var han på en permission så dans i Österby. Där var också Viola, en Vasaflicka som studerade på lärarinneseminarier i Ekenäs. Tycke uppstod och fastän han senare fick fortsätta sin militärtjänstgöring i Riihimäki (där han både lärde sig finska och elektronik som han senare hade användning för i sitt yrke då han bl.a. reparerade televisioner) så fortsatte förhållandet med Viola.

Viola bodde inackorderad hos familjen Sonntags. De hade blivit evakuerade från Porkala till Ekenäs. När sedan Porkalaområdet kom tillbaka och familjen Sonntags fick flytta tillbaka började Thorvald och Viola besöka dem i Porkala också tillsammans med barnen Katarina och Anders. Så småningom blev grannhuset till Sonntags till salu. Märtha och Runar Sonntags hade telefon och när hugade spekulanter på grannstället ringde och frågade sig för så sa tant Märtha bara att det är redan sålt för hon hade beslutat att Thorvald skulle köpa stället!

Nu hade familjen Backman, som så småningom skulle utökas med Ulrika, ett eget ställe, Bergabo i Porkala. Umgänget med Sonntags i Solhult fortsatte aktivt, så aktivt att vi än i dag är närmaste släkt fastän vi inte är släkt alls!

Märtha Sonntags som född Porkalabor bidrog till Thorvalds stora intresse för Porkala. Genom henne lärde han känna många året runt boende gamla Porkalabor, var med och fiskade med nät året runt och lärde sig lappa nät. Med lotsälderman Nyström utökades fiskeintresset och de brukade åka ut till grynnor långt ute och stötfiska lax och öring.

Porkala var en fristad för Thorvald, länge var han emot att vi skaffade egen telefon för hade vi inte telefon så kunde inga kunder nå honom där. I Porkala kunde han koppla av vilket nog betydde att han jobbade hela tiden, trädgårdsland skulle skötas, ved skulle huggas, det skulle fiskas och fisken skulle rökas. Veden samlades från öarna, för då transporterades stockar ännu vattenvägen och ibland lossnade lasten och man hittade stockar på öarna som skulle transporteras hem till ved. Men det var också mycket vanligt att familjen tog med sig kaffekorg och met-spön och satte sig i fiskarbåten som Thorvald hade byggt och for ut till någon holme och tillbringade en sommardag där. Det är en tradition som ännu lever starkt i familjen. Som egenföretagare med elektronikbutik hade han ingen semester men alla dagar på sommaren efter att han hade stängt butiken så körde han ner till Porkala där familjen väntade för Viola som var lärare hade ju sommaren ledig. I övrigt tillbringades alla veckoslut året runt i Porkala.

Så småningom tyckte ändå Thorvald att det skulle vara skönt med lite bekvämare färdväg till stugan så han tog initiativet till att bygga Västeruddsvägen så att man kunde komma fram med bil.

Thorvald Backman (3.1.1932 – 19.12.2023)

Intresset för allt som var gammalt var stort hos Thorvald, vi brukar skämta att han skaffar inget nytt som inte är gammalt. Det syns bl.a. i husen som han låtit bygga i Porkala. De yngsta husen där ser ut att ha stått där mycket länge.

Den första tiden i Porkala var det ju självklart att man for till Rigårdsnäs med familjen Sonntags när det ordnades evenemang där. Jag själv minns bara sjömansmissionens basar som ordnades varje höst. När sen Rigårdsnäs igen väcktes från sin Törnrosaslummer så var det självklart att aktivera sig, Thorvald hade under många år gjort sitt eget urklippsverk och klippt ur tidningarna allt som rörde Porkala så när minnesgruppen bildades så var det en självklarhet för honom att aktivera sig i den.

För mig var det bra att jag nu skrev ner i alla fall lite av det jag kommer ihåg så att barnbarn och barnbarnsbarn kan få informationen då man inte längre kan vända sig till Thorvald och fråga hur det var. Tack och lov har vi också massor av småfilmer och diabilder som han fotat som vi kan se på och få reda på saker som hänt. Hur många Porkalabor i dag vet t.ex. om att bananstockar kastats/fallit? över bord i Porkala och man åkte runt till holmarna och plockade bananer. Vi har det på småfilm där man ser bryggan full av bananer!

Ulrika Wärnå

Ingenting är evigt här i världen. Efter mer än trettio år som intendent på Rigårdsnäs flyttar Jyrki Tolvanen bort från Porkala under våren. Vassbuken fick en trevlig pratstund med vår omtyckta intendent som nu tackar för sig. Läs här den intressanta och på sina ställen överraskande intervjun:

Pata: Alla här känner dig som hustomten på Rigårdsnäs som vet allt som är värt att veta om fåglar, träsnickeri och mycket annat. Berätta litet om dig själv och din bakgrund!

SIBELIUS, PAASIKIVI OCH UTEDESS

Jyrki: Om vi börjar från början så är jag född i Fredrikshamn 31.10.1956. Jag var äldst i en syskonskara på sju, fem pojkar och två flickor. Familjen flyttade ganska snart till Tavastehus. Där blev jag student från normallyceet, samma skola där bl.a. andra Jean Sibelius, Juho Kusti Paasikivi och också Antti Hammarberg, kanske bättre känd som Irwin Goodman hade gått. Nåja, inte samtidigt, men i alla fall.

Pata: Hur var din barndom i Tavastehus?

Jyrki: Det var ju liksom andra tider då. Vi var en stor familj och vi bodde i ett trähuskvarter mitt i stan. Vi delade tambur och wc med en annan barnfamilj, ibland använde vi därför också utedasset på gården. Det var ju inte som nu, jag kommer ännu ihåg hästkärren som kom tog ... ja ... skiten. På gården sprang rättorna glatt omkring.

Tvättmöjligheter fanns inte hemma så vi fick tvätta oss i den allmänna bastun. Jag vill minnas att det nog var skilda turer för herrar och för damer.

Sibelius födelsehem låg på andra sidan gården så vi har som barn lekt ute på samma gård som han. Där försökte jag också att lära mig att röka med min nästyngsta bror, vi blev fast och när farsan kom hem på kvällen så bjöd han oss båda på små cigarrer och så blev vi så sjuka att sen dess har jag varit utan tobak!

Pappa som var bagare hade försökt sig på ett eget bageri men det blev så tungt att han tog senare anställning vid ett större bageri. Honom såg man inte så mycket av, han steg upp tvåtiden på natten och gick till bageriet. Så det blev mest att han sov när man såg honom. Hur han dessutom orkade med att extraknäcka som teaterskådespelare på Tavastehus stadsteater på kvällarna förstår jag inte ännu heller.

På den tiden jobbade man - och barnen gick i skola - också på lördagarna, så det fanns inga fritidsproblem. Min mamma jobbade på en bokföringsbyrå så hon hade också fullt upp med sitt arbete. Därför fick jag ta ganska mycket ansvar för mina yngre syskon.

Jag började sommarjobba ganska tidigt. Mitt första jobb fick jag på bageriet, var annars? Där jag fick första sommaren packa bröd och bulla, nästa sommar fick jag flottyrsteka munkar och köttpiroger. Barndomens munkar smakade alltid bäst.

MÖNSTERELEV

Pata: Du nämnde att du blev student. Trivdes du i skolan?

Jyrki: Jag var faktiskt en "mönsterlev" och gick ur skolan med goda betyg. I folkskolan var jag snäll, artig, ivrig och nyfiken. Jag hade så bra lärarinnor att jag helt enkelt inte vågade låta bli att läsa...

I lyceet märkte jag att jag var bra på att rita och måla. Och skriva! Modersmåls-läraren läste mina uppsatser inför andra klasser också och önskade att jag skulle bli författare. Utländska språk har också alltid varit lätta för mig. Tack vare fina lärare fick jag goda grundkunskaper i grammatik osv.

Jag hade många vänner bland klasskamraterna. Men när man i klassen röstade om vem som skulle utses till årets "hymypoika" så fick jag alltid bara en röst. Den fick jag av flickan som satt bredvid mig i pulpeten...

Det var inte lätt att välja vad jag skulle börja studera. Jag kom in till Tekniska högskolan i Otnäs (jag sade ju att jag hade goda betyg) och började studera lantmäteri hösten 1975. Första terminen bodde jag ännu hemma och pendlade från Tavastehus men sedan gick jag in i militären och ett år senare fick jag hyra ett rum på Skeppsredaregatan i Helsingfors hos en snäll gammal tant.

Ovan: Nybliven student från Tavastehus normallyceum våren 1975.

Till vänster: Ett foto från folkskolan i Tavastehus 1963. Jyrki sitter i förgrunden till höger med mörkt hår. Bredvid Jyrki sitter pulpetkamraten Riitta med starka glasögon, hon som alltid ville rösta på Jyrki till klassens "hymypoika".

SKOGSVÅRD OCH KARTRITNING

Jyrki fortsätter: Mitt intresse för naturen vaknade tidigt och jag gjorde mina första fågelobservationer redan när jag var elva år. Naturintresset gjorde att jag mitt i studierna funderade på att ändra linje och i stället börja studera biologi eller jord- och skogsbruk. Men jag var nog för lat för att orka läsa - i stället började jag praktisera på Tavastehus skogsvårdsområde där jag fick mäta upp skogsbeståndet i södra Finland. Nu fick jag jobba ute i naturen!

Efter några år tog jobbet slut så jag var tvungen att hitta en ny riktning i livet. Då blev jag erbjuden ett jobb som kartograf vid Tavastehus stadsgeodet. Det var alltså hösten 1979. Med jobbet kom ett villkor; jag skulle samtidigt studera till kartograf under två år i Tavastehus.

Det var fina tider! Nu var jag igen ute i naturen och gick omkring med kartskiva på magen och uppdaterade flygfotografierade kartor med tusch, du vet de gamla fina Rothring-pennorna.

Pata: Visst, dem minns jag, arkitekterna använde ju dem också. Man ritade på "transparentpapper" och ritade man fel så skrapade man bort tuschet med rakblad. Hur länge jobbade du med det här?

FRÅN BARNTRÄDGÅRD TILL PSYKOLOGI

Jyrki: Jag höll på med det till 1983. Sedan ville jag pröva på något helt annat och flyttade till Jyväskylä och började studera till barnträdgårdslärare, det hette så på den tiden. Där studerade jag i tre år. Men när jag sedan började praktisera blev jag så besviken på hur eländigt små resurser man hade. Redan då - inte har det ju blivit bättre, tvärtom! Så jag började i stället läsa samhällsvetenskap och psykologi och så träffade jag en flicka som jag bodde ihop med i Jyväskylä i några år. Men det räckte inte så länge ...

TRÄLFISKE PÅ ÅLAND

Jyrki fortsätter: Sedan träffade jag en annan flicka som också studerade psykologi. Hon fick sommarjobb på Vårdö i Åland; jag följde med henne och vi köpte en skötbåt som vi seglade omkring med i den åländska skärgården. En äkta gammal skötbåt med gaffelrigg. I augusti seglade vi hela vägen över Skiftet till Pargas. Båten blev där och flickan fortsatte sina studier i Jyväskylä. Jag blev kvar på Åland och så flyttade jag till Kumlinge, ensam. Jag har nog aldrig varit riktigt bra på långvariga förhållanden, tror jag ...

Jyrki förevisar hur man bygger en träbåt på båtmässan i Helsingfors 1992.

På Kumlinge fick jag jobb på en trålare. Dagarna blev långa, jag fick se soluppgången ombord flera gånger under hösten. Båten ägdes av två lokala mångsysslare, båda +60, den ena var sjökapten och den andra var maskinist, båda hade också jordbruk. Jag var där från september 1986 till årsskiftet och delade bostad med en polis medan jag jobbade med trålfisket. När vi drog upp trålpåsen började mitt arbete; jag slaktade torsken och lade den i lådor.

Torsken tog tyvärr slut i Östersjön under hösten och jag fick jobb på Kumlinge Frys. De hade forellkassar, forellen slaktades och transporterades till fastlandet som färsk fisk och som forellrom. Strömming och flundror frystes också ner och skickades vidare.

Pata: Vad intressant, det här visste jag ingenting om! Var det på Åland du lärde dig så bra svenska?

Jyrki: Så var det. Och så lärde jag mig den lokala dialekten av kvinnorna på frysen. Dessutom lärde jag mig att sy segel; min lärare var en åttioårig seglare som hade jobbat på isbrytare och hade de mest vilda historier att berätta. Men jag kände mig nog ganska ensam och flyttade snart tillbaka till Tavastehus och bodde där under vintern.

Pata: Berätta, hur kom det sig att denna unga man från Tavastehus sedan hittade sig i övre våningen i ett visst gammalt föreningshus i Porkala?

DET BÖRJADE I KÄLLVIK

Jyrki: Jag fick sommarjobb i Källvik redan 1986. Då fick jag lära mig segla med allmogebåt, det var Ulrika Backman (senare Wärnå) som lärde mig.

På våren 1987 hade tankfartyget Antonio Gramsci gått på grund utanför Sköldvik i Borgå och jag flögs med helikopter till Fagerö i Sibbo för att hjälpa till med oljebekämpningen. Det var cool. Men det gick faktiskt så att den nordliga vinden blåste allt till sovjetiska vatten och den enda oljan vi då upplevde var sololja...

Så jobbade jag sommaren 1987 på Källvik och åkte ut till holmarna och tömde utedass och "roskisar". Vi komposterade och reparerade bryggor och gjorde mycket annat också. Jag blev god vän med Mikko Sarnas som hyrde övre våningen på Rigårdsnäs och vi fiskade lax utanför Porkala med en ankrad laxlina.

Vi började jobba ihop som "mökkitalkkarit" och gjorde många olika sysslor i skärgården. Jag blev bekant med många trevliga människor och jobbade på många olika platser. När hösten kom och jag inte mera behövdes på Källvik ville jag stanna kvar så jag satte upp en lapp på Handelslagets vägg för att kunna stanna och hyra ett rum i Porkala för vintern.

Pata: Det var på den gamla goda tiden då det ännu fanns en butik i Porkala. Suck! Fick du svar på din annons? >>>

forts. från föregående sida:

Jyrki: Det fick jag! Saga Nordblad (född Lemström) på Ångsdal vid Starrpotts-vägen kontaktade mig nästan genast. Jag tyckte genast om henne och det blev början på en fin vänskap. Hon bjöd på kaffe och sa att hon sökte ett ungt par som kunde bo i huset och hjälpa med sysslor som hon inte riktigt orkade med mera. Det slutade med att jag flyttade in i hennes övre våning samma höst.

Pata: Sedan dess har du bott i Porkala?

Jyrki: Jo, från hösten 1987. Men mina pengar var slut så jag började jobba på bygge i Ångskulla i Esbo. Då var det byggboom så jag hann lära mig massor, från att mura tegel och gjuta i betong till att räkna ut materialåtgång m.m. Jag bodde i Porkala och körde alla dagar in till Esbo med min gamla Datsun 100A.

Sen kom ju "laman" och allt byggnadsarbete tog slut. Jag beslöt än en gång att sadla om och sökte mig till en träbåtsbyggarskola i Fredrikshamn 1991. Jag har alltid tyckt om att jobba i trä. Jag blev vän med min legendariska lärare Poju Suntio och snart var jag hans "adjutant". På kvällen kunde han komma med två flaskor Koskenkorva, öppnade den ena och drack den till hälften och sparade den andra hälften till följande kväll. Så du förstår att jag fungerade som hans chaufför också ...

Pata: När kom du sedan tillbaka hit?

Erik Uddström tog det här roliga fotot 6.8.2011. "Jyrki on the road"

Jyrki: Saga flyttade bort från Porkala hösten 1993 och då måste jag ju också flytta. Jag fick bo hos Mikko men då fick han ett jobb på Torsnäs mitt emot så jag fick ta över övre våningen på Rigårdsnäs. I trettio år har jag alltså bott på Rigårdsnäs!

Pata: Vi har nog varit väldigt glada över att ha dig som hustomte här, det har känts tryggt. Berätta, vad hände sen?

Jyrki: Nu började jag jobba i skärgården igen, det blev byggande av skjul, bryggor och andra olika jobb. Sedan lockade en kompis på Helsingfors stads ungdomsverkstäder mig att börja där 1995. Där jobbade jag sedan till min pensionering.

Pata: Jag kommer ihåg att PUF i något skede fick sälja fina träföremål tillverkade av dina elever. Vi har ännu ett fint schackbräde hemma; egentligen ett skärbräde men alldeles för fint för att användas!

Jyrki: Det minns jag. Jag började med att jobba med arbetslösa ungdomar, på den tiden talade man ännu inte så mycket om mentala problem, men målet var, genom att sysselsätta dem och lära dem träarbete, att få dem tillbaka till skolan eller ut i arbetslivet. Nu fick jag nytta av allt jag hade lärt och utbildat mig till, här behövdes både psykologi och teknisk kunskap om trä och snickeri.

Pata: Det var ett viktigt arbete. Många ungdomar har genom dig hittat något vettigt att göra än att gå sysslolösa?

Jyrki: Jo det har varit meningsfullt. Dessutom fick jag själv utbilda mig, först fick jag en specialutbildning till förman och senare studerade jag på yrkeshögskolan Helia till lärare i tekniska arbeten.

Verksamheten omorganiserades 2015 och då kom jag i stället att utbilda invandrare. Jag hade en egen klass med flyktingar som kommit genom Rajajooseppi 2015; allt från arabiska flyktingar, afrikaner, afganistanska kvinnoflyktingar o.s.v. Jag utbildade dem om Finland i "allt mellan himmel och jord", från språket, samhället, historia, matematik, skol- och utbildningssystemet till kultur m.m. Målet var att ge dem kunskaper för att hjälpa dem att anpassa sig till samhället. Det jobbade jag med ända till min pensionering 2022.

Pata: Du har inte tidigare berättat så mycket om ditt arbete. Men du ju har verkligen haft en intressant karriär och en omväxlande och meningsfull arbetsbild. Otroligt intressanta jobb har du haft.

Jyrki: Jo, jag tyckte om mitt arbete. Jag fick ju jobba med vuxna människor med skiftande historia bakom sig. Jag lärde mig själv också mycket och fick "leva igenom allt det vi läser i nyheterna". Jag måste medge att en del flyktingar bara "försvann" ut i det okända men många hann man lära känna bättre.

Pata: Finns det någonting du är extra stolt över i ditt arbete?

Bättre tre små ugglor i famnen än tio ugglor i mossen? Foto: Timo Mikkola 16.5.2008

"TACK FÖR ATT JAG HAR FÅTT VARA MED!"

Jyrki: Kanske det att jag lyckades fortsätta undervisningen igenom hela coronapandemin. Jag fick igenom det eftersom det jag lärde ut inte kunde göras på distans. Vi hade mellanrum och andningskydd och det gick alldeles bra.

Pata: Du har ju faktiskt hunnit uppleva alla våra ordföranden ända från nystarten 1986. Carita Nylund som tog initiativet satt som ordförande ända till 1996, sedan i tur och ordning Regina Söderström, Titti Teir, Caj Grönholm, jag själv från 2005 och från 2017 vår nuvarande ordförande Gun Weckman. Imponerande!

Jyrki: Nå det har du minsann ju själv också gjort! Du började ju långt före mig och sedan dess har du funnits här hela tiden.

Pata: När du säger det ... men nu pratar vi om dig! Kommer du att sakna Porkala?

Jyrki: Jag kommer alldeles säkert att sakna Rigårdsnäs och alla människorna här. Men det har nog blivit allt jobbigare att bo uppe i andra våningen och jag har länge saknat en bastu. Nu kommer jag att bo i en radhuslägenhet i markplanet med egen bastu. Det är nog hög tid för mig att göra livet bekvämare i den här åldern. Nu skall jag koncentrera mig på att höja min kondis och förbättra min hälsa, jag har ju inte mått så bra de senaste åren. Men nog har det varit fint att sitta på Rigårdsnäs terrass och se ut över Bockfjärden och hela naturen här. Det kommer jag att sakna.

Pata: Naturen och fåglarna?

Jyrki: Naturen lämnar jag aldrig och inte heller ringmärkningen av fåglar. Jag kanske inte klättrar så mycket i träna mera men det finns hjälpredor som gör det. Jag är alltså inte någon fågelbongare som "samlar poäng för att visa upp". Jag njuter

Jyrki längst till vänster med ett glatt talkogäng på Rigårdsnäs 22.9.2007

av estetiken och lugnet, jag följer fågelsträcken. Sedan 1978 har jag sysslat med ringmärkning och redan i Tavastehus använde jag varje veckoslut - upp med solen i gryningen - till att ringmärka backsvalor i ett grustag. Jag har faktiskt ringmärkt mer än 7000 backsvalor - jag tror ingen annan har lyckats med det. Jag har också ringmärkt strömstarar, ladusvalor, nötkräkor, ugglor, slagugglor, ejdrar, trutar m.m.

Egentligen borde intervjun vara klar för länge sedan men vi fortsätter att prata. Kvällen har mörknat utanför men inne i det gammalrosa köket är det varmt och trivsamt. Två gamla vänner som pratar.

Jyrki funderar vidare: Jag var nog aldrig någon rebell, inte ens i tonåren, jag hade alldeles för mycket att göra med att sköta om mina yngre syskon. Kanske jag hittar på något alldeles tokigt nu i stället. Det är ju aldrig för sent att lära sig. Min mamma var t.ex. mycket begåvad och beslöt sig att lära sig estniska på gamla dagar; sedan reste hon omkring i Estland.

Pata: Du har förresten nämnt bara två flickvänner, är du singel ännu?

Jyrki: Nå det är nog ingenting att prata om. Jag har varit förlovad tre gånger och sambo två gånger - med den sista faktiskt i tre olika skeden. Men "jag lärde mig aldrig att leva med henne", det är liksom en fråga om timing och det kanske jag inte har varit så bra på. Eller kanske jag trivs bäst ensam?

En sak vill jag ännu nämna. Genom Saga blev jag god vän med Oskar och Inga Lundberg på Råfsö. Jag hjälpte Oskar på varvet på Råfsö och vi höll på ända tills Ingas visselpipa hördes - då bjöd hon på mat och te - sedan jobbade vi på igen till solnedgången. Inga ringde mig faktiskt ännu i vintras!

Till sist avslutar vi vår pratstund och jag gör mig färdig att åka hemåt. Jyrki vill ännu hälsa till alla sina vänner i Porkala: "Tack för att jag har fått vara med!"

Patrick Eriksson

Här ringmärks en ejderhona i Porkala. Foto: Agneta Brenner, maj 2018

"Kaksi vanhaa tukkijätäkää" tar igen sig på talko 7.12.2013. Jyrki och Pata ja fint ihop under festsalens hela renovering i åtta år. Foto: Agneta Eriksson

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

Föreningens årsmöte hålls
lördagen den 25 maj 2024 kl. 12.00

på Rigårdsnäs,
adress Porkalavägen 1710,
02480 Kyrkslätt

På mötet behandlas stadgeenliga ärenden.

Hjärtligt välkommen!

Vassbuken
önskar alla
sina läsare en
**SKÖN
SOMMAR!**

**UNDERSTÖD GÄRNA FÖRENINGENS
VERKSAMHET PÅ AKTIAS KONTO
IBAN FI84 4055 2040 0015 80
PORKALA UF TACKAR!**

HÖR HIT! HÖR HIT! HÖR HIT!
STÖRRE VÅRTALKO ÄN VANLIGT!

Vi kommer att bygga om taket på utedasset, måla och reparera på Rigårdsnäs ytterväggar, ta ner danslavans presenning, kratta på gården och städa både ute och inne på Rigårdsnäs under följande dagar:

torsdag 23 maj kl. 11.00 - 15.00
fredag 24 maj kl. 11.00 - 15.00
söndag 26 maj kl. 11.00 - 15.00
måndag 27 maj kl. 11.00 - 15.00

**Kom som du vill, kom när du vill,
kom med vem du vill och kom klädd som du vill!**

Det blir kaffe, läsk och grillkorv, åtminstone...
Kom med och trivs i vårt superfina talkogäng!